

Izhaja
na pol poli
vsaki četver-
tek.

SLOVENSKA BČELA.

Velja na leto
2 fl. 24. kr.
in po pošti
3 fl. sr.

Lěposloven tednik.

Číslo 33.

V četrtek 12. avgusta 1852.

III. tečaj.

Boj z drakonam.

(Iz V. Jarnikove zapuščine.)

(Konec.)

„Vbežim prav varno zadniško,
„In v'germe skrit' mam časa,
„Žvepleni smolnih kuglic stó
„Storiti hitro s kvasa:
„Peržgem na tihim kuglice,
„In polle skrit' pa veržem je,
„K' je k žretju se odperlo,
„Tak zmoljenimu v gerlo.

„On zverne se, bluya, kriči,
„Mogoč pa ni mu vstati,
„Sedaj zgubiti časa ni,
„In hitro smert mu dati;
„On pride h germu, kir sim skrit,
„Dokler ga davi ogenj vlit,
„Sim kremple mu odsekal,
„Sedaj ne bode vtekel.

„Sedaj se šele začne boj,
„Kdo more ga izreči?
„S kervjo in hlapam gobec svoj
„Napolnjen ma goreči;
„On pihne sem en blisk na me,
„Kar je mogoče vmeknem se
„V germovje ino zide,
„De zver na me ne pride.

„Sdaj skočim, pred se zognem mu
„Moj oginj že požira,
„Si škodje sam v ponavljanju,
„Yes ranjen strašno vmira;
„Rep vijajoč zagrabi me,
„In sukajoč na kamenje
„Še v vmiranju me berkne,
„Po tem še le pokerkne.

„Čes dolgo se še le zbudim
„Na kri no peč postlani,
„Jes bolečin več ne terpim,
„Zdaj gor! da se oznani:
„Svanilda je odrešena,
„Knezija pa bres pristraha,
„Kak v česti vas imamo,
„S tem djanjam spričuvaro.

On obmolči, knez pa stoji
Zameknjen v to veselje,
Deklic pohvala se glasi
Mu proti s duše cele;
Divica zlahtna le sedi
Sramliva med deklicami,
In misli, kajšna hvala
Bi se junaku dala.

Knez besednik odgovori:
„Spomin mu bom postavil,
„Tam na teržišču tote dni
„Bo rod še roda pravil!
„Iz skale zdolbi se drakon,
„V spomin, kak strašen je bil on,
„In viteza čestiti,
„Celove to zver mej v štiti!

„Jez kar, jez kar, le moja hči
„Ti more poverniti;“
„On zreče, in od nje se zdi,
„Da hoče to storiti;
„In Knez Svanildo vitezu,
„Na serce polno stisne mu,
„In vse želi slovečo
„Vpiječ obema srečo.

Zlata tica.

(narodna pripovedka
ali storia.)

Kralj je imel na svojim vertu neizrečeno lepo jablano, ki je zlate jabelka rodila, katerih pa nikoli niso dobili mogli. Vsako jutro je enega manjkalo. Noč in dan je postavljajl straže k drevesu, da bi tata zasačil, ali tudi naj boljši stražniki ga niso nikoli nobenega dobili, ki bi bil po jabelka hodil, pa je vendar slednje jutro enega manjkalo. To enkrat ni nič pomagalo in vojaki so se že vstavljali stražit hoditi. Imel pa je kralj tri sinove. Dva starejša sta bila bolj poredna in manjšega nista kej preveč mogla. Rekel je kralj tudi sinom stražit hoditi, in prvo noč je šel naj starejši. Vzel je puško, jo dobro natolkel in hodil je gori in doli in gledal okoli sebe, kdaj in od kod bo kdo prišel, pa ga ni bilo celo noč nobenega; toda jabelka je drugo jutro le manjkalo. Drugo noč gre srednji sin. Hodi z nabitó puško gori in doli, kakor prvi, in gleda okoli sebe, kdaj in od kod bo kdo prišel nad jab'ano, pa le nobenega ni bilo, ali jabelka je le manjkalo. Tretjo noč gre mlajši in natolče na mestu s svinčenim zernjem z grahom puško, češ, da tatu ne bom ustrelil, in ga le spoznal, kakšen tiček je to, ki zna tako krasti, da ga ni če ne zasači. Vstopi se zvečer pod drevo, vpre oči v jabelka, in gleda, ne da bi se količkaj kam ozerl, koj naprej vanje. Kar prileti okoli polnoči izpod neba tako tiho, da se kar nič ni slišalo, tič in se spusti na drevo. Prime s krepplji jabelko, ta pa pomeri, sproži in mu tri peresa odstrelí. Tič se vstraši, pusti jabelko in zleti. Sin pa pobere peresa, in vidi, da so bile iz čistega zlata. Una dva brata slišati strel berž vstaneta, priletita k mlajšemu in ga prašata, od kod je prišel tat. Ali on jima reče: Gledala bi bila, bi ga bila pa vidila. In gre k očetu in mu pokaže tiste tri peresa in ker so bile zlate, je kralj sam sebi djal: Kako lep mora pač še le tič biti, ki ima take peresa. Kaj bi ga rad imel, in na glas pravi: Kdor ga mi prinese, bo kralj. Staršega je po kraljestvu mikalo, vzal je brešno in puško in šel je tice iskat. Šel je v gojzd, češ, v gojzdu so tice naj rajše, jo bom ondi že kje dobil. Hodil in hodil je po gojzdih in se oziral po drevesih, da bi tico vgladal, ali zlatega tiča ni bilo na nobenem. Pride do tratine in ker je bil lačen, gre raz konja, sede na tla, vzame brešno iz torbe in jesti začne. Pride pa k njemu medved in ga prosi, da bi mu kej dal, in pravi: Daj še meni malo jesti, ker sim lačen. Ali on se oberne, zareži nad medvedom in pravi: Sej bó za me komaj dosti, bom pa še tebi dajal. Poberi se od mene; za te in za take, kakor si ti, so v gojzdu zverine. Pojdi, pa jih lovi. Medved se oberne; pravi: Le počakaj, sej se ti bo še slaba godila. Zarenči in gre. In kadar se on najé, gre dalje in dobé ga roparji. Vzamejo mu vse, kar je imel, denarje in konja in ga žugajo še celó umoriti, ker jim je rekel, da naj ga spusté, ker je kraljev sin. Ker jih je pa le za božjo voljo prosil, da naj mu saj življenja ne vzamejo, so rekli, da drugače ne, če jo z njimi potegne in se tega loti, kar oni delajo, in z njimi hodi ropat. Kaj će? Še bog, da ga umorili niso. Šel je z njimi in bil je ropar. Leto je preteklo, pa staršega sina le ni bilo domu. Reče srednji sin očetu, da zdaj meni on po zlatega tiča iti. In oče ga spusti, ker

je obljubil ob letu domu priti, naj dobi tiča ali ne. In da mu konja, puško, denarja in brešno. Napravi se, zasede konja, in gre po ravno tistej poti, po kateri je prvi šel, in gleda po drevesih v logu po zlatega tiča. Ali tice ni nikjer vgladal. Tudi on pride do tiste tratine in ker se je zlakotil, se vstavi, skoči s konja, vzame brešno iz torbe in začne jesti. Spet pride tisti medved, in ga prosi, da bi mu kej dal, ker je lačen. Ali tudi ta ga zapodi, kakor prvi in pravi: Poberi se od mene. Zate in za take, kakor si ti, so v gojzdu zverine. Pojdi, pa jih lovi. Medved se oberne in pravi: Le počakaj, sej se ti bo še slaba godila. Zarenči in gre. In kadar se on najé, gre dalje in dobé ga roparji. Vzamejo mu vse, kar je imel, denar in konja in žugajo ga umoriti, ker ga je starji brat spoznal in se bal, da bi očetu ne povedal, kaj je on. Ali ker prosi in le prosi, mu prizanesó, če z njimi potegne in to dela, kar oni. Kaj če? Še bog, da ga umorili niso. Šel je z njimi in bil je ropar. Leto je preteklo, pa srednjega sina tudi ni hotlo biti nazaj. Zdaj reče očetu še mlajši sin, da hoče tudi on iti po zlatega tiča. Oče pa mu pravijo: Dva sta že šla in ju ni nazaj. Še ti češ iti, da tudi tebe ne bode. Ostani doma, vidiš, da te imam še edinega, ali hočeš, da še tebe zgubim? Ali sin ni dal miru. Tako dolgo je naganjal očeta, da so ga spustili, mu dali konja, denarja in brešno. In jezdil je po ravno tistej poti, kakor njegova brata in prišel je na ravno tisto tratino, kjer sta bila prejšnje in poprejšnje leto njegova brata. Gre raz konja, vzame brešno iz torbe in začne jesti. Spet pride medved, ga prosi: Daj še meni malo jesti, ker vidiš, da sim lačen. Ta pa, dobrega serca, kakor je bil, reče: O, le tukaj z menoj jej, kakor hočeš, in kakor se ti ljubi. Bo že bog drugo dal, če zmanjka. In medved je žerl in žerl, da je unemu le čisto malo ostalo. Še seže v torbo in sprazni jo popolnoma. Ali medved spet žre, da unega malo doleti. Pa medved še le ni bil sit. Pravi mu: Daj mi še konja, da ga snem, in se najem, ker sim lačen. „I“ — pravi on — „sej bi ti ga že dal, pa nimam pollej na kom jez-diti. Medved: Boš pa mene jezdil. On: Kakó bom tebe jezdil, vsak, kdor me bo vidil, se mi bode smejal. Medved: Jaz te bom maravnost tje pripeljal, kjer je tista reč, ki je greš ti iskat. On to slišati si misli: Če ti veš, da grem jaz kej iskat, tudi veš, kje se dobi, in reče:“ Ino! ga pa snéj, da se naješ, in lakoto zamoriš. In medved plane v konja, ga razmesari in se najé. In kadar se je najedel, mu medved reče: Zdaj pa vreži leščevo šibo, kar je je eno leto zrastle, zasedi mene in prinesel te bom do zlatih tičev. In vrezal je leščevo šibo, kar je je eno leto zrastle, zasedel medveda in dirjala sta, da sta pridirjala do skale. Pri skali se medved vstavi in pravi: Tukaj v tej skali je cela tenja zlatih tičev v zlatih kletkah. Mahni s leščevko po skali. Odperla se bo, pojdi v njo, vzemi naj pervega tiča, ki ti v roke pride, in nikar ne zbiraj, da se stražniki ne zbudé in te ne vjamejo. Šel je z medveda, mahnil s leščevko po skali in skala se odpre. On stopi v lep prostoren kraj. Na obeh straneh so zlati tiči v zlatih kletkah viseli, pa tič za tičkom lepši. On gre od tiča do tiča, pa vsak mu je bolj všeč da pride do konca votline, kjer je bil naj lepši tič. Tega vzame in se oberne. Ali preden do konca pride, se straže zbudé, ga primejo in mu hudo žugajo in ga prašajo, zakaj je hotel tiča ukrasti. Ta pa se še nikoli lagal ni in pové vse od konca do kraja. In obljubili so ga spustiti, in mu tiča dati če jim pripelje tacega in tacega konja, ki ga mu ni v devetih deželah enacega.

Ko pride iz votline do medveda, mu reče medved: Vidiš, zakaj me nisi poslušal in koj perve tice, do ktere si prišel, vzel? Jaz vem sicer za tacega konja; ali poslušati me moraš in storiti, kakor ti bom rekel. Vzemí leščevko, sedi spet na me, in misli si, da bi bil rad tam, kjer so tisti konji, da jih ni v devetih deželah tacih. In vzel je leščevko, zasedel medveda in si mislil: O da bi bil pač tam, kjer so tisti konji. In komaj je mislil, prec je bil pred skalo. Medved mu reče: Vdari spet s šibo po skali in skala se bo odperla, in dobil boš konj celo čedo. Odveži pervega, ki do njega prideš in nikar ne zbiraj, da se stražniki ne zbudé in te ne vjamejo. Gre z medveda, vdari s šibo po skali, odpre se in ogne v votlino. Na obeh stranéh so stali konji privezani, lepi, da bi jih kar gledal, in konj za konjem lepši, in zadnji na koncu jame je naj gorsí. Tega odveže in iz jame pelje, ali od kopitnega ropota se stražniki zbudé, ga primejo in mu hudo žugajo. Prašajo ga, kakó je to, da je hotel konja ukrasti. Pové jim vse po pravici od konca do kraja, in obljubili so ga spustiti in mu konja dati, če jim pripelje morsko deklíco. On obljubi in gre iz jame. In kadar k medvedu pride, ga pokrega medved kakor pervikrat: Sej sim ti pravil, zakaj me nisi poslušal. Pač vem kje in kako bi se dala morska deklíca dobiti. Tukaj dolí ni daleč morje. Pojdi v mesto in nakupi si vsake verste kramarske robe, pojdi na breg morja in tankaj prodajaj. Prišle bodo tri morske deklíce, in ktera ti bo naj bolj všeč, samo s tisto kupčuj. Kadar bo nakupila in hotla oditi, naj ti dá roko, da bo večí sreča. Takrat pa ti misli, da bi bil rad pri konjih in precej boš in takó delaj skozi in skozi. To reče in medved gre svoj pot dalje. On pa gre in gre, da pride do mesta. Tukaj si nakupi vsake verste kramarskega blaga, trakov, šivank in družih tacih reči. S to robo gre k morju, in ondi razpolóži na prodaj. Prišle so tri morske deklíce. Ena lepša ko druga. In ki se mu je naj lepša zdela, s tisto samo je kupčeval. In kadar je nakupila, jej reče, da naj mu v roko seže, da bo večja sreča. Seže mu v roko in on si misli: Ko bi bil pač pri konjih. In kakor bi z očmi trenil, je bil z morsko deklíco pri konjih. Dali so mu pred obljubljenega konja in vsi zamaknjeni so gledali morsko deklíco, pa se je niso mogli nagledati. Sede nanj in preden gre, jih prosi, da bi smel deklíci še za slovo v roko seči. Radi so mu dovolili, veseli, da so le deklíco dobili. On jej seže v roko in misli: O ko bi bil pač jaz tam, kjer so zlati tiči! In ko bi z očmi mignil, je bil pri zlatih tičih, on, morska deklíca in konj. Vsi veseli ogledujejo konja, tako lepega in polnega ognja! Prec mu prinesó naj lepšega zlatega tiča, v naj lepšej zlatej kletki, ko še s konja ni šel. Ali kakor je tiča dobil in deklíco za roko prijel, si je mislil: O ko bi bil pač jaz pri medvedu! In prec je bil pri medvedu, on, morska deklíca, konj in zlati tič. Medved mu reče: Zdaj imaš vse in sreča te čaka. Samó enega se varuj; varuj se mesá z viselníc ali višal (galg) kupovati. Medved to reče in gre svoj pot. Ta pa jezdi z morsko deklíco dalje proti domu in pride v mesto. V mestu pa je polno ljudi ukup vrelo. To se mu čudno zdi in poprašá nekega, ki mem njega pride, kaj to pomeni. Vprašani pa mu pové, da dva tatu obesit peljejo. Bliže gre, dá vidi, kdo sta ta dva nesrečnika in spozná svoja starejša brata. Praša, kaj sta storila in povedo mu, da sta nekaj precej ukradla. Smilita se mu, sej sta veíder brata. Praša, ati bi se ne mogla rešiti. „O pač,“ mu rekó; če se še enkrat toliko plača, kar sta vzela. Ker je dosti denárja še od doma imel, našteje odkupščino in gre

svoj pot iz mesta. Brata, zvediti, da sta smertli rešena, bi bila rada vedila, kdo ju je odkupil in prašala sta vsacega, kje da je rešenik. In pokazali so jima pot, po katerem je iz mesta šel. Gresta za njim, in ko ga zagledata, ga spoznata, da je brat in da nese zlato tico domu. Zbojita se, da bi doma ne povedel, kaj se je z njima že godilo. Gresta in ubijeta ga in pustita mertvega na poti. Vzameta konja, morsko deklico in zlato tico in gresta domu. Vse se ju je veselilo, posebno pa oče kralj. Konja so deli v hlev, ali odsihmal se je bil tako shudil, da ni smel nihče k njemu in so mu mogli od zgor doli zobati dajati; in morska deklica je bila tako žalostna, da ni mogla kar besedice govoriti, in zlata tica, je kar glavo pobešeno nosila, in ni ga dala glasu iz kljunčka. Vsi so mislili, da je bo zdaj in zdaj konec. — Medved pa pride do merliča na poti: Skoplje neko korenino, jo stolče na kamnju, kane nje sok mertvemu v usta in prec je oživel in ozdravel. Medved je zginit in nič več se ni slišalo od njega. On pa gre v razterganej obleci domu. Nihče ga ni poznal. Praša po svojem konju. Vse ga debelo gleda in misli, da je nor. Pokažejo mu konja v hlevu in pravijo, da ne sme nihče blizo njega. On gre k njemu. Konj ga vgledatai, začne vesel restati in se mu da božati in gladiti, kakor bi bila naj bolj krotka živina. Vse stermi. Popraša spet: kje je moja tica, moja zlata tica? Dajte mi jo nazaj. In šel je na ravnost v kraljevo stanovanje v tisto izbo, kjer je tica v kletki visela. Komaj ga tica zagleda, začne na ves glas tako prenebeško prepevati, da se je po celem gradu razlegalo, kakor bi sami nebeški angelci godili. Kralj slišati tico tako lepo prepevati, prihiti v stanico, in od drugega kraja morska deklica, ki se jej je to čudno zazdelo. Komaj njega vgledata, razpne bele ročice, skoči k njemu, ga objame, se ga oklene in na serce pritisne, ko da bi ga več ne hotla spustiti. Oče, vsega tega priča, ne vé, kaj bi rekel. Spozná svojega sina, in ko zvé, kako sta brata z njim ravuala in kaj se je z njima godilo se razhudi in zapove oba starejša sina obesiti, kar sta si tako obilno zaslužila. Mlajšemu pa je dal kraljestvo in naredili so veliko svatovščino in oženil se je z lepo morsko deklico. So dobro jedli in dobro pili. Jaz pa sim bil tudi zraven, sim tudi jedel in tudi pil. Ali pa še jedó in pijó, ne vem; samo to vem, da, ko se je morska deklica spet njega oklenila, in on nje, sim tudi jaz stegnil svoje roke in stisnil ljubico na serce, da se je še zdaj oklenjene deržim. — Zapis. M. Valjavec.

Razpis darila za naj boljšo zgodovino človečanstva.

Odbor družtva za povéstnico in starine Jugoslavenov je razpisal slédeče darilo:

Korist zgodovine je tolika in tolikrat dokazana, da je noben v njej količkaj znajden človek tajiti ne more. Alj vsaka spisana zgodovina pa ne donese človeku jednake koristi. Kakor vsako drevó ne rodi ũ vsakej zemlji, temveč potrebuje svojej naravi primérne zemlje: tako se mora tudi napisati zgodovina, da bravci, kterim je namenjena, si iz nje koristiti

morejo. Tako se morajo tudi popisati dogodbe človečanstva po njega potrebah.

Zalibog! dozdam še nimamo take zgodovine, iz ktere bi naš narod nauke zajemati mogel, ki nam jih dogodbe nekdanjih in sedajnih narodov obilno podajo. To viditi je odločil neki gospod v Rēci, kteremu živa ljubežen do naroda in domovine v njegovem žlahtnem sercu plameni, tej potrebi odpomagati ter je izročil družtvenej vodnii 100 cesarskih cekinov darila za naj boljšo zgodovino človečanstva spisano v ilirskem jeziku. Tej žlahtnej namēri velikodušnega rodoljuba zadovoliti, poziva s tim vodnija vse spisatelje da napišejo tako dēlo ter jih tukaj kratko podučuje, kako da se pri tem dēlu ravnajo.

Zgodovina človečanstva je tolika, da je človečje življenje prekratko, se je temeljito naučiti kam se le vso sam napisati in potrebam kakega naroda priravnati. Vodnija toraj ne tirja preobširnega dēla, v kterem bi se natanko vse znane dogodbe svēta pripovedovale; pa bi se tudi ne zadovolila s kakim načertom zgodovine, v kterem bi se važne dogodbe samo mimogredē opominjale, in njih početki in naslēdki ne razlagali. Zakaj ta knjiga ni namēnjena šolam, v kterih učitelj natanko vse razlaga, o čem se je v učencovej knjigi komaj omēnilo. Temveč z nje se bodo tisti učili, ki so v šolah zgodovino le poverhno pregledali; alj pa kteri morebiti še okusili niso životvorne vode, s kteroj napaja zgodovina svoje učence. In ravno sem spada večina našega naroda. Te verste ljudi se imajo naučiti iz ove knjige minulosti človečanstva, se naučiti djanja in življenja po pravilih, uzetih iz tisučletne skušnje. Da kratko rečem, oni imajo vse koristi deležni postati, kterekoli si našinec, učeči se dobre alj zle sodbine narodov, pridobiti zamore.

Ta zgodovina mora biti pisana v slavenskem duhu. Tudi spisavci zgodovine malo česar o Slavenih pišejo in še to, kar pišejo, je vse narobe pisano. Potrebam našega naroda tedaj ne zamore zadovoljiti kak prevod bodi že naj boljšega ptujega dēla, ampak spisatelju je trēba, da stopa samodēlno in da jemlje obzir na dogodbe svēta iz narodnega gledišča. Obširno imā povēdati, kar se o Slavenih zna in kaj da sega do sodbine slavenskoga naroda. S tim pa se ne pravi, da mu je vsako dogodbo po našem kalupu obračati, zakaj rēsница mora vsakega zgodovine spisatelja voditi. Nje se še za vlas ne smē ogniti, temveč spisatelj mora dēlo tako napisati, da iz njega vsak bistrroumen bravec lahko sprevidi; kaj je slavenski narod bil in kaj bi od njega biti moglo; zakaj je on dosedaj za drugimi zaostal ter kaj mu je storiti trēba, da doteče ostalih slavnih in izobraženih narodov Europe, ki so ga daleko za seboj zapustili, in kaj, da jih tudi preteče.

V pripovēdovanju se imā spisatelj deržati vērnosti, zato je boljše ako obširnejše popiše one dogodbe, o kterih rēsničnosti nikdo nedvomi; kakor da zabrede do kake zgodovinske prepirke alj da pripoveduje same basni.

Dogodbe naj razklada pragmatički, to je da razloži njihove uzroke in naslēdke; drugače bi bil ves njegov trud podoben vertu, ki je s golimi nerodovitnimi sadikami nasajen. Pri tom dēlu naj se paverdo derži prēdmetnosti (objektivnosti) in ne vrinuje svojih misli alj želj zgodovini človečanstva. Nauk, ki ga izrodi iz dogodb, naj bo samotok, ki sam od sebe z rečenoga izvira. Bez zgodovinske vērnosti bi mu bilo vse dēlo zastonj. Od nje naj ne odstopa ne iz strahu ne iz strasti; naj

ne zakriva tega, kar se je zarës dogodilo, zato ker drugomu v glavo ne gre, in se ne dá zapeljati pri onih dogodbah, ki bi se njegovemu sercu omiliti vtegnile.

Slog mora biti razločen vendar pa gladek, jezik razumljiv in pravilen.

Tako sestavljeno in po drugej roci prepisano dëlo naj pošlje spisatelj vodnji tega društva. K tomu naj dodá zapečaten listeč, v katerem ima zapisano biti njega ime in kraj stanovanja. Zvunaj pa naj se zapiše kaka prislovica, ki bode potem tudi na samem dëlu zapisana. Vodnja bo presodila poslana dëla in onomu, ki tu razloženomu načertu naj bolj odgovori, prisodilo darilo od 100 cesarskih cekinov. Razun tega poderži spisatelj pravico lastnine do svojega dëla in vodnja, ako hoče, mu bode pri izdavanju njegovega dëla na pomoči.

Spisi se morajo oddati do 1. avgusta 1854.

Ivan Kukuljevič:
načelnik društva.

Ivan Perkovac:
tajnik.

Književni pregled.

---

* **R**avno je pri našem knjigarju na svitlo prišla prav podučivna in kratkočasna povëst pod naslovom: »Bog nikomur dolžen ne ostane,« svobodno po nemškem poslovenjena. Prestava je gladka in lahko-razumljiva. Priporočimo to knjižico vsim prijatljem šol za šolska darila. Lëpo vezana velja 24 kr. sr.

* Dolgo pričakovani časopis »Škola« za česke učitelje je že na svitlo prišel. — Ravno tako misli neki česki pisatelj nov list za mladost pod naslovom: »Přitel mladeže« izdajati začeti. — Razun teh listov se bode v Praze pod vredništvom preslavnega prof. Dr. Purkyně in blizo s podporo česke matice izdajal prstonarodni časopis pod nadpisom: »Zábavy přirodovědecké.« Širji program se najde v 2. svezku Musejnika.

* »Vseslovanskega slovnika« od Fr. Šumavsky-ga je izšel prvi in drugi svezek v jednem sošitku brez prvih dveh pol, ktere se zavolj neke preosnove pretiskujete. Po tem takem je bil prejšnji prvi svezek samo za ogled izdan.

* Zap je pisal v českem jeziku zemljopis austrijskega cesarstva s zgodovinskimi pristavki. Dobi se v Pragi za 30 kr.

* Česki pisatelj Tomiček je sestavil staročesko slovnico za višji gimnazium. —

Z m e s.

---

* **V**slëdnej glavnej skupščini narodnega musea českega se je zvolil za predsednika per acclamationem g. prof. Kristian Waldstein. Prejšnjemu predsedniku, kteri je odstopil, vitezu Neubergu se je od celega sbora očitna in serčna hvala izrekla. Do odbora so bili voljeni gospodi: Safarik,

vitez Masoch, Dr. Beer in Havle. Za revisore knjigovne so bili voljeni gospodi: Šafařík, Strobach i Zap.

* Kakor se sliši, hoče nêko angličansko društvo staviti železnico iz Bêlgrada na Carigrad in Skadar. Angličanski konzul jo hoče že do lêta 1855 gotovo imeti.

* Visoko ministerstvo uka je pozvalo slavnega Dr. Miklosiça, naj izdêla slo. stveno — zgodovinsko citanko slovenskega jezika za višji gimnazium. Da bi samo skoraj na svitlo prišla, zakaj nobene reči ni tako trêba, kakor te. Da bode knjiga dobro sestavljena, ni dvomiti. Za to je nam ime sestavljavca porok. Zakaj dozdej še ni nobene knjige pripravne za citanje na višjem gimnaziu. In »zgodbe svetega pisma« alji pa »ezopove basni« v najvišjih razrêdih citati, se nam vender že čudno zdi.

* Nekteri rodoljubi si prizadêvajo, da se po primêru Zagrêba i Bêlgrada tudi v novem Sadu narodno igrališçe povzdigne. Naše v Ljublani tudi že terdno stoji!

Slovenski pregovori.

Nabral V. Kurnik.

Prepovedana pot derži v prepovedan kot. — Pes, ki le molči in nič ne laja, globoko zobe zasaja. — Kdor zna strune vbrati, more lahko igrati. — Kdor po sili iz domačega praha hiti, se na tujem v bîto vsede. — Vsaki v svoj rog trobi. — Pri praznem žepu je trêba globoko seči. — Terjavcu ni trêba stola ponujati. — Vsaki na svoj mlin vodo obraça. — Vseh križov se človek navadi. — Tat pred svojo senco beži. Visokim smrekam vihar verhe lomi. — Ko stari hrast pade, zruši dostikrat mlade. — Boljša je jedna iskra božjega spoznanja, kakor gromada posvetnega modrovanja. — Kertove dežele se nobeden ne vbrani. — Pluja peka nema teka. — Polž takrat prihiti, kadar se črez prelaz zverne. — Boljši je kos terdega kruha v roci, kakor obljubljen hleb. — Košatija visoko hodi. — Terdo na terdo se rado razruši. — Jedno lêto je dolgo, več jih pa kmalo mine. — Pod soncem je vse mogoče. — Ako sam ležiš, se skerčiš kakor hočeš. — Vsaki je v svoj žep moder. Vse o svojem času pride, kar je rojeno, smerti ne odide. — Kdor dolgo zbira, temu zbirkek ostane. Dober glas gre v deveto vas. Tudi slab glas terpi en čas. — Ga ni podjeda od hudega soseda. — Dober sosêd je bolji, kakor deset stricov. — Prava snaga ne seže samo do praga. — Lehko je ženo dobiti, težko jo rediti. — Prerezana nit se ne more več scêliti. — Za kerta ni trêba plofa okolj verta. — Rokodelstvo čê ne teče, pa kaplja. — Rudeça brada rada zbada. — Rudeça brada pol gada. — Kdor s ptujim dnarjem hišo zida, na svoj grob kamenje nosi. —

S m ê š n i c a.

Švajcarju, kateri je na straži zaspal, je vzela topova krogla glavo, tako da je daleč proč odlêtela. To drugi Švajcar, kateri je zraven njega stal, viditi, rêče: Ha, kadar moj tovarš vstane, te se boide čudil, kam da mu je glava prišla. —